

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови з методикою викладання

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2023 р.

Реєстраційний № _____

« ____ » _____ 2023 р.

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ ДЛЯ ІНТЕРАКТИВНОГО
НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Кваліфікаційна робота студентки
групи ЗАМм-22
ступінь вищої освіти магістр
спеціальності 014.02 Середня освіта
(Мова і література (англійська))
Коваль Яни Анатоліївни

Керівник: Євтушенко Наталя
Іванівна, к. пед. н., доцент
кафедри англійської мови з
методикою викладання

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS ____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Кривий Ріг – 2023

Запевнення

Я, Коваль Яна Анатоліївна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ.....	7
1.1. Загальне поняття про інтерактивні технології.....	7
1.2. Сутність поняття та класифікація інноваційних технологій навчання	11
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ II. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ ДЛЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ.....	29
2.1. Структура дослідно-експериментальної роботи	29
2.2. Інтерактивні вправи та розробки конспектів уроків для формування навичок письма та говоріння у старшій школі з використанням онлайн платформ.....	31
2.3. Результати експериментального дослідження.....	52
Висновки до розділу 2.....	54
ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	58

ВСТУП

Сучасне суспільство переходить на новий етап розвитку, який все більше потребує активних і творчих особистостей, здатних мислити, рефлексувати, діяти відповідно до поставлених цілей, реалізовувати плани та оцінювати результати своєї діяльності. Процеси глобалізації та інформатизації безпосередньо впливають на соціальні зміни. Виникає єдиний взаємозалежний і мультикультурний світ, відбувається багатогранне зближення народів і націй. Потрібна ефективна комунікація, успішна культурна адаптація та співіснування як у реальному, так і у віртуальному світі.

Система освіти також не стоїть на місці. Вона інтенсивно шукає ефективні технології, методи, форми навчання, прийоми і засоби пізнавальної діяльності, головною метою яких є створення умов для досягнення більш ефективного рівня засвоєння учнями навчального матеріалу, розвитку інтелекту кожного учня та надання можливості творчої самореалізації в майбутньому. Відповідно до цього змінюються вимоги до середньої освіти, в тому числі і до вивчення іноземних мов, з метою оснащення та підготовки учнів до участі в міжкультурній комунікації.

Сучасне суспільство характеризується навчанням впродовж життя, в тому числі і вивченням іноземних мов, яке розуміється як процес, що забезпечує безперервне вдосконалення комунікативної компетенції в одній або декількох мовах, необхідних людині як засіб спілкування. Метою такого навчання впродовж життя є розвиток здатності адаптуватися до змін, що

відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя. Інформаційний простір розширюється, розвивається міжнародне співробітництво, і в цьому відношенні оволодіння іноземними мовами в процесі навчання впродовж життя є як ніколи важливим.

Актуальність дослідження. Оновлення сучасного суспільства потребує розвитку та вдосконалення процесу освітньої діяльності та введення нових технологій. Сьогодні процес навчання повинен включати нові прийоми, які будуть базуватися на різних інтерактивних вправах, які використовуються за допомогою онлайн платформ.

Актуальність використання інтерактивного підходу у процесі навчання полягає у потребі вдосконалення системи освіти, підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови, запровадження нових ефективних прийомів у навчанні.

Об'єктом дослідження є використання онлайн платформ для інтерактивних технологій при вивченні англійської мови.

Предмет дослідження – інтерактивні методи навчання для розвитку навичок та вмінь із застосуванням онлайн платформ на уроках англійської мови у старшій школі.

Метою дослідження є вивчення особливостей використання онлайн платформ під час інтерактивного навчання для розвитку навичок та вмінь на уроках англійської мови у старшій школі.

Для досягнення мети дослідження було поставлено такі **завдання**:

- визначити характеристику інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови;
- розглянути онлайн платформи як засіб вивчення іноземної мови в інтерактивному навчанні;
- провести експериментальну перевірку ефективності використання онлайн платформ під час вивчення англійської мови у старших класах;

- визначити комплекс методів та прийомів з формування навичок та вмінь на уроках англійської мови у старшій школі з використанням онлайн платформ;

- розробити плани-конспекти уроків з використанням онлайн платформ в умовах інтерактивного навчання;

- проаналізувати результати роботи використання онлайн платформ за допомогою інтерактивних форм навчання.

Методи дослідження: описовий метод (теоретичний аналіз методичної, педагогічної та психологічної літератури, вивчення відповідних посібників, монографій, статей), соціо-методи (анкетування, бесіди, спостереження), системний аналіз (добір та угруповання фактичного матеріалу).

Застосуванню інтерактивних технологій у навчальному процесі старшої школи присвячені наукові роботи А. М. Адамова, Л. В. Биркун, В. К. Волкова, С. О. Гончарова, Л. К. Пироженко, О. М. Пометун. До проблеми активізації професійної підготовки майбутніх учителів звертаються українські науковці (Бех І. В., Богуш А. О., Євтух М. В., Зязюн І. В., Нечаєв М. М., Ничкало Н. К., Сухомлинська О. О. та ін.), які наголошують на необхідності заміни традиційних засобів організації навчально-виховного процесу школи й пропонують застосування активних методів навчання, що передбачають створення ситуацій, що максимально наближені до майбутньої професійної діяльності.

Теоретичне значення роботи полягає в обґрунтуванні дослідження інтерактивних методів навчання, які необхідно використовувати у поєднанні з онлайн платформами для розвитку навичок та вмінь учнів старшої школи.

Практичне значення дослідження полягає у можливості поглиблення знань у вивченні окресленої проблеми. Основні положення даної роботи і розробки уроків, які включають інтерактивні методи навчання для розвитку навичок та вмінь учнів, стануть у нагоді під час підготовки до уроків англійської мови у старшій школі.

Результати кваліфікаційної роботи пройшли апробацію на міжнародній науково-практичній конференції «Problematic questions of science and problems of development» (м.Берлін, Німеччина, 2023) за результатами якої було видано тези «Використання онлайн платформ для інтерактивного навчання англійської мови учнів старшої школи».

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 64 сторінки.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

1.1. Загальне поняття про інтерактивні технології

На сучасному етапі основним напрямом модернізації української вищої школи є особистісна орієнтація всієї системи її роботи, де навчальні предмети та інформація, яку засвоюють студенти, є засобом формування їхніх професійних характеристик. В умовах нової парадигми освіти саме особистісно-орієнтовані педагогічні технології можуть гарантувати студентам розвиток, саморозвиток, самовдосконалення та вільну реалізацію природних нахилів. Суттєвою рисою сучасної педагогічної освіти є акцент на толерантному ставленні до особистості, що, власне, і є важливим елементом інтерактивних технологій, які активізують діяльність учасників навчального процесу.

Згідно науковими дослідженнями, інтерактивними засобами є ті, що гарантують безперервну діалогову взаємодію між суб'єктами освітнього процесу.

Слово «інтерактив» прийшло до нас з англійської від слова «interakt», де «inter» – взаємний і «act» – діяти. Таким чином, інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу [27, с. 4]. Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну передбачену мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен здобувач освіти відчуває

свою успішність, інтелектуальну спроможність. Таке навчання передбачає роботу в парах, трійках, малих і великих групах, навчальні ігри, дискусії тощо.

Інтерактивний – це діалог між здобувачами освіти та навчальним середовищем [37, с. 12]. При використанні інтерактивних методів, як правило, моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного вирішення, застосовуються рольові ігри, тому такі методи сприяють формуванню в здобувачів освіти умінь і навичок, виробленню їх власних цінностей, створюють атмосферу співпраці, творчої взаємодії в навчанні.

Інтерактивне навчання – це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів [37, с. 10].

«Інтерактивне навчання», за визначенням О. Пироженко, це «спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має за мету створення комфортних умов навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність» [37, с.9].

Інтерактивна діяльність ґрунтується на активній комунікації учасників освітнього процесу. «Сутність інтерактивного навчання, – стверджують Н. Побірченко та Г. Коберник, – полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів; учитель і учень є рівноправними суб'єктами навчання» [34, с. 8]. Інтерактивність освіти сприяє формуванню як предметних умінь і навичок, так і загальнонавчальних, виробленню життєвих цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, розвитку комунікативних якостей особистості. Така технологія, як зазначають вчені, передбачає створення життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем на основі аналізу відповідної навчальної ситуації і виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Тому під

час такого навчання учні та студенти вчаться демократично спілкуватися з іншими людьми, критично й творчо мислити, приймати обґрунтовані рішення. При цьому до роботи залучаються всі учасники процесу, які працюють у групах в облаштованому класі за підготовленим заздалегідь викладачем матеріалом, із дотриманням процедури й регламенту, в атмосфері довіри. Інтерактивне навчання змінює звичні форми, які ілюструють, на діалогічні, що ґрунтуються на взаємодії та взаєморозумінні.

Враховуючи вище сказане, можна відзначити такі методичні особливості організації інтерактивного навчання: застосування проблемних ситуацій та формулювань, відповідна організація навчального простору, що сприяє діалогу, мотиваційне забезпечення спільної діяльності, дотримання правил навчального співробітництва, використання комунікативних методів і прийомів, оптимізація системи оцінювання процесу та результатів спільної діяльності, розвиток навичок самоаналізу і самоконтролю індивідуальної та групової діяльності.

Інтерактивні технології навчання в підготовці фахівців різного профілю привертали увагу багатьох науковців. Так, О. Пометун зазначає, що з 1975 року, завдяки німецькому досліднику Г. Фріцу, почав використовуватися термін «інтерактивна педагогіка», який за головну мету інтерактивного процесу визначив зміну й поліпшення моделей поведінки його учасників [36]. Інтерес до технологій інтерактивного навчання зумовлений тим, що «інтерактивні підходи сьогодні є найбільш ефективними, бо ставлять того, хто шукає знань, в активну позицію їх самостійного освоєння... і шукача істини» [41, с.225]. Сучасні дослідники часто звертаються до проектування інтерактивних інновацій освітнього процесу та використання інтеракції у процесі підготовки майбутніх фахівців з метою активізації навчання тощо.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [36].

Інтерактивні технології навчання належать до педагогічних технологій, побудованих на основі гуманізації й демократизації педагогічних відносин, активізації діяльності студентів та ефективності організації й управління процесом навчання. Проблема інтерактивного навчання активно вивчається в теоретичному та методологічному аспектах. У визначенні дослідниці А. Адамової інтерактивність розглядається як безпосередній діалог, а інтерактивне навчання як таке, що базується на спілкуванні. Форми навчання при цьому видозмінюються з трансляційних (передавальних) на діалогові, тобто засновані на взаєморозумінні та взаємодії [6, с.9].

Нам імпонує визначення поняття інтерактивного навчання як спеціальної форми організації пізнавальної діяльності, функціональне призначення якої – створення комфортних умов навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність [28, с.8–9].

Інтерактивне навчання передбачає організацію навчально-пізнавальної діяльності студентів засобами інтерактивних технологій. У трактуванні поняття «інтерактивні технології» різними авторами помітні певні розбіжності. Наприклад, О. Пометун та Л. Пироженко розглядають інтерактивні технології як окрему групу технологій і протиставляють їх активним технологіям завдяки принципу багатосторонньої комунікації [36].

Організація інтерактивного навчання майбутніх фахівців у вищій школі здійснюється засобами інтерактивних технологій. Поняття «засоби навчання» (з англ. *educational media, media of education*) застосовується для характеристики будь-яких засобів, що використовуються для передачі інформації в процесі підготовки майбутніх фахівців. Серед синонімів поняття «засоби навчання» виокремлюють дидактичні засоби (*education facilities*), засоби викладання (*instructional media*), навчальна техніка (*educational technology*), які використовуються залежно від контексту педагогічної ситуації.

Засоби навчання формують матеріальну, методичну та інформаційну складові навчального середовища, впливають на діяльність суб'єктів навчання та організацію дидактичного процесу, створюють умови для забезпечення можливості досягнення конкретних, заздалегідь сформульованих, цілей навчання. Засобам навчання завжди притаманні різноманітність форм реалізації та методик їх використання [20, с. 313]. Тому, інтерактивні методи, які використовуються у навчально-виховному процесі вищої школи, є основними засобами інтерактивних технологій навчання майбутніх фахівців [20].

Більшість дослідників розглядають використання інтерактивних методів як спосіб цілеспрямованої посиленої міжсуб'єктної взаємодії педагога й студентів із створення оптимальних умов їхнього розвитку під час перебування у режимі діалогу, спільної дії [12, с.18; 17, с.13]. І. Мельничук тлумачить сутність інтерактивних методів як способи створення на заняттях культурно-інформаційного й предметно-розвивального середовища; взаємодію суб'єктів навчального процесу на основі гуманної педагогічної позиції, особистісно-орієнтованого підходу та ціннісного ставлення до особистості студента, що вимагає від викладача володіння основами й методикою технології інтерактивного навчання [28, с.150]

1.2. Сутність поняття та класифікація інноваційних технологій навчання

Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії усіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання. Воно ефективно сприяє формуванню цінностей, навичок і вмінь, створенню атмосфери співпраці, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу. Педагог виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера групи. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання

життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем.

Для інтерактивного навчання характерне досягнення навчальних досягнень шляхом впровадження інноваційних технологій, пошуку відповіді на питання «Як навчати? Як створити умови?».

Активний тип навчання передбачає застосування методів, які стимулюють пізнавальну активність і самостійність учнів. Учень виступає «суб'єктом» навчання, виконує творчі завдання, вступає в діалог з учителем. Основними методами цього навчання є: самостійна робота, проблемні й творчі завдання, що розвивають творче мислення, питання учня до вчителя і навпаки.

Неодмінною складовою різноманітних інтерактивних технологій є їх так звані пасивні методи. Сильні й слабкі аспекти пасивного та інтерактивного навчання можна подати у вигляді таблиці (табл. 1.)

Активне навчання посідає проміжне місце між ними.

Таблиця 1.

Критерії порівняння	Пасивне навчання	Інтерактивне навчання
1. Обсяг інформації	За короткий проміжок часу можна пройти великий обсяг інформації	Невеличкий обсяг інформації потребує значного часу
2. Глибина вивчення змісту	Як правило, досягається тільки на рівні знання й розуміння	Учні засвоюють усі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінку)
3. Відсоток засвоєння	Як правило, невисокий	Як правило, високий

4. Контроль над процесом навчання	Викладач добре контролює обсяг і глибину вивчення, час і хід навчання. Результати роботи учнів передбачувані	Викладач має менший контроль над обсягом і глибиною вивчення, часом і перебігом навчання. Результати роботи тих, хто навчається, менш передбачувані
5. Роль особистості педагога	Особистісні якості педагога залишаються в тіні, він виступає як джерело знань	Педагог сильніше розкривається перед учнями, виступає як лідер, організатор
6. Роль учнів	Пасивна; учні не приймають важливих рішень щодо процесу навчання	Активна; учні приймають важливі рішення стосовно процесу навчання
7. Джерело мотивації навчання	Зовнішнє (оцінки, педагог, батьки, суспільство)	Внутрішнє (мотиви самого учня)

Проаналізувавши цю таблицю, вчитель може обрати тип навчання залежно від завдань і умов роботи. Як правило, сучасна система навчання вимагає від учителя охоплення великого обсягу інформації і зорієнтована на рівні «знання» й «розуміння». Це змушує педагога до використання переважно пасивного навчання [28].

У сучасному світі неможливо, щоб одна людина знала все, навіть у певній галузі знань. Учні потребують інших навичок, таких як вміння мислити, розуміти природу речей, розуміти ідеї та концепції, знаходити потрібну інформацію, інтерпретувати її та застосовувати в конкретних

ситуаціях. Саме тут можуть допомогти інтерактивні технології: згідно з дослідженнями, проведеними Національним навчальним центром у 1980-х роках, інтерактивне навчання може збільшити швидкість засвоєння матеріалу, впливаючи не лише на мозок учня, а й на його емоції та волю.

Найменших результатів можна досягти за умов пасивного навчання (лекція – 5 %, читання – 10 %), а найбільших – за допомогою інтерактивного (дискусійні групи – 50%, практика через дію – 75%, навчання інших або негайне застосування знань – 90 %) [37]. Це середньостатистичні дані, й у конкретних випадках результати можуть різнитися, але в середньому таку закономірність може простежити кожен педагог.

В основу класифікації інтерактивних методів навчання науковцями покладені ті чи інші ознаки цих методів.

Так, М. Кларін класифікує інтерактивні методи навчання за принципом активності:

- фізична (зміна робочого місця, виконання записів, малювання тощо);
- соціальна (ставлення запитань, формулювання відповідей тощо);
- пізнавальна (доповнення відповідей, виступ, самостійний пошук розв'язання проблеми тощо).

О. Пометун і Л. Пироженко об'єднують форми інтерактивного навчання у чотири групи, залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів:

- кооперативне навчання (робота в парах, трійках, карусель, робота в малих групах, акваріум тощо);
- колективно-групове навчання (мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, «навчаючи — вчуся», «ажурна пилка» та ін.);
- ситуативне моделювання (імітаційні ігри, рольова гра, драматизація та ін.);
- опрацювання дискусійних питань (метод ПРЕС, «займи позицію», «дискусія» тощо) [37, с. 89].

М. Скрипник [42] у свою класифікацію інтерактивних методів навчання поклала такий принцип навчання, як взаємодія — діалог. Дослідниця визначає наступні інтерактивні методи навчання:

- інформаційні («Моє ім'я», «Весела Віра», «Перше знайомство», «Хвилина мого життя», «Паперові літаки», «Мені подобається...», «Іменні жетони»);
- пізнавальні («Від А до Я»);
- мотиваційні («Мої очікування», «Лист до самого себе», «Самооцінка», «Інтерв'ю»);
- регулятивні («Виробимо правила»).

Використання інтерактивних технологій – не самоціль. Це лише спосіб створення атмосфери в класі, котра найліпшим чином сприяє співпраці, порозумінню та доброзичливості, дає змогу по-справжньому реалізувати особистісно-орієнтоване навчання.

Якщо застосування інтерактивних технологій у конкретному класі веде до протилежних результатів, слід переглянути стратегію й обережно ставитися до використання таких методів. Можливо, варто обговорити цю ситуацію з учнями. Застосування інтерактивних технологій вимагає старанної підготовки вчителя й учнів. Вони повинні навчитися успішно спілкуватися, використовувати навички активного слухання, висловлювати власні думки, переконувати й бути переконливими й толерантними, розуміти інших, ставити запитання і відповідати на них.

Отже, інтерактивне навчання - це, передусім, діалогове навчання, під час якого відбувається взаємодія учнів з учителем. Сенс інтерактивного навчання полягає у тім, що навчальний процес організований так, щоб практично всі учні були залучені до процесу пізнання, мали можливість розуміти і рефлексувати з приводу того, що вони знають і думають.

Впровадження інформаційних технологій в закладах освіти є одним з елементів дистанційної освіти та сучасних форм навчання. Програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання має безліч

характеристик. Впровадження онлайн-технологій в освіту займаються як українські так і зарубіжні дослідники. Проблему впровадження онлайн-технологій в освітній процес вивчали М. Бесєдіна, К. Власенко, В. Гура, В. Кухаренко, В. Олійник, П. Стефаненко. Серед зарубіжних дослідників слід відзначити Дж. Блумстук, Д. Кіган, Дж. Коумі.

Зазначені автори розглядали інформатизацію освіти в контексті суспільних трансформацій, реформ освіти, розроблення теоретично-методичних аспектів застосування інформаційних технологій у освіті, інформаційного-програмного забезпечення дистанційної освіти, управління інформаційними базами даних в освіті, комп'ютеризованої системи обробки інформації, забезпечення якості засвоєння знань здобувачами освіти, підвищення дієвості самостійної роботи над навчальним предметом, тощо.

Впровадження інформаційних технологій в освіті здійснюється здебільшого за 6 основними моделями:

1. Навчання по типу екстернату. Навчання, що спрямовано на потреби учнів, які не можуть відвідувати заняття. Учні самостійно вивчають матеріал, потім здають экзамени за пройденим курсом. Модель орієнтована на середню і вищу освіту.

2. Навчання на базі університету. Навчання з використанням комп'ютерних технологій, система для навчання студентів що отримують освіту заочно. Студенти отримують друковані програми, навчальні та методичні видання, аудіо- та відеофайли, електронні підручники, що дозволяє вивчати програму самостійно.

3. Навчання, що ґрунтується на співробітництві кількох навчальних закладів. Декілька заклади розробляють єдині програми основних курсів. При цьому програми стають дешевшими та більш якісними, забезпечується визнання сертифікатів, виданих різними освітніми закладами. Основа навчання – електронні підручники.

4. Навчання в спеціалізованих освітніх закладах. Модель підходить для закладів, які займаються виключно організацією дистанційних курсів. В

основі навчання самостійна робота студентів з електронними підручниками, спеціальною літературою, аудіо- та відеофайлами, комп'ютерними програмами. Особливість моделі – обов'язкове створення мультимедійних курсів.

5. Модель з використанням автономних навчальних систем. Навчання будується на відео-лекціях та додаткових друкованих виданнях, що дозволяє охопити широку аудиторію без використання дорогої техніки.

6. Навчання в віртуальному навчальному середовищі. Модель є зручною та простою у використанні як для викладачів, так і для здобувачів. Вони можуть навчатися по індивідуальному навчальному маршруту та отримати доступ для проходження одного, кількох чи всіх курсів представлених на сайті. Особливістю використання моделі є те, що користувач повинен мати навички роботи з комп'ютером та мережею Internet [42].

В кожній з моделей враховується можливість очних консультацій з викладачем на базі освітнього закладу або on-line, але особлива увага приділяється саме онлайн технологіям навчання. Для всіх рівнів освітніх закладів України дистанційна освіта є новим явищем, тому доцільно розглянути основи впровадження онлайн технологій. Прийняття законодавчих актів дає нормативну базу для функціонування нової системи освіти, однак впровадження онлайн-технологій неможливе без надійної основи – платформи дистанційного навчання.

Термін «платформа» почав застосовуватись стосовно навчання у словнику не так давно, а саме після проникнення Інтернет-технологій у сферу навчання. В Європі вже з кінця 80-х років застосовують різні платформи підтримки дистанційного навчання (Moodle, Pleiad, Promethee, WebCT, Learning Space, Claroline, ACOLAD, Ganesha, VirtualU та інші).

Платформа дистанційного навчання – це програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання, метою якого є створення та управління педагогічним змістом, індивідуалізоване навчання та телетьюторат, воно

включає засоби, необхідні для трьох основних користувачів – викладача, студента, адміністратора [1].

Тобто платформа дистанційного навчання – це центральний елемент, навколо якого збираються учасники дистанційної освіти. У цій системі, викладач створює загальний курс навчання, використовуючи мультимедійні педагогічні ресурси, індивідуалізує його до потреб та здібностей кожного учня, та здійснює підтримку діяльності студентів. Здобувач вивчає в мережі або завантажує педагогічний зміст, що йому рекомендований, організовує свою роботу, виконує справи, він може бачити еволюцію своєї діяльності на інтерфейсі комп'ютера, виконувати завдання для самооцінки та передавати виконані завдання на перевірку викладачеві. Викладачі та здобувачі спілкуються індивідуально або в групі, пропонують теми для обговорення й співробітничать при вивченні або створенні загальних документів.

Адміністратор забезпечує й підтримує обслуговування системи, управляє доступом та правами викладачів і здобувачів, створює зв'язки із зовнішніми інформаційними системами (адміністративними документами, каталогами, педагогічними ресурсами тощо). Тобто адміністратор платформи має специфічну роль, яка відрізняється від ролі адміністратора установи [1]. В наш час існує немало платформ для дистанційного навчання і їх кількість не перестає зростати з кожним роком.

Платформи можуть бути безкоштовними, платними або орендованими, а також пристосованими чи ні до специфічних потреб організації або установи. Вибір платформи для дистанційного навчання повинен бути виваженим, потрібно врахувати різні особливості: педагогічні, технічні, економічні, організаційні. До того ж треба продумати, що очікується від платформи з адміністративної точки зору (управління групами, індивідами, діяльністю) і з погляду створення змісту (чи передбачено створення специфічного змісту або включені вже продукти, які існують). Також, треба відрізнити платформи академічного типу (які мають на меті насамперед управління колективним навчанням, а кінцевою ціллю навчання для

студентів є отримання дипломів) і платформи, які сприяють придбанню компетенції для освоєння певної професії [1].

Платформи можуть поєднувати різні засоби. Існує 3 типи платформ: прості платформи, синхронні віртуальні класи, складні платформи. Прості платформи мають на меті надання онлайн курсу, вони включають мінімальні асинхронні засоби зв'язку, студенти можуть записуватися на один або кілька модулів / курсів. Синхронні віртуальні класи – це поєднання синхронних засобів, які імітують клас, але з використанням онлайн-технологій. Викладач веде заняття на відстані й дозволяється більше або менше втручання аудиторії. Складні платформи, крім простих видів діяльності, можуть включати можливість педагогічного проектування та поширення. Деякі з них включають тільки Інтернет засоби, інші використовуються, щоб управляти стаціонарним навчанням та навчанням з використанням онлайн-технологій [1].

Дистанційне навчання є повноцінною альтернативою до традиційного навчання і при якісній підготовці та наявності відповідних ресурсів може відбуватися не тільки на тому ж, а навіть на більш високому рівні. Таким чином, світ отримав значний поштовх до розвитку різноманітних ресурсів та джерел для дистанційного навчання з усіх предметів, у тому числі і з іноземної мови.

На просторах інтернету пропонується велика кількість онлайн-ресурсів як для створення віртуальної класної кімнати, для проведення відеоконференцій, так і для проведення різноманітних ігор з усіма учнями одночасно. Пропонуємо розглянути найпопулярніші з них.

1. Google Classroom

Платформа для створення онлайн класу. Вона дуже проста і включає в себе сповіщення, дискусійні дошки, коментарі для зворотного зв'язку і, найголовніше, дозволяє вчителям розміщувати домашні завдання разом з будь-якими вкладеннями (фото, відео, аудіо, документи, посилання, гугл-форми тощо), а учням виділяється час на їх виконання, після чого вони

повинні надіслати їх на електронну скриньку. Багато шкіл в Україні використовують цей ресурс для дистанційного навчання. Коли учні пізніше надсилають свої завдання, платформа оцінює їх. Вчителі можуть виставляти оцінку за кожне перевірене завдання. Для зручності батьків та учнів вчителі також можуть заздалегідь створювати критерії оцінювання для конкретних завдань.

Окрім домашніх завдань, вчителі можуть розміщувати різні типи завдань для оцінювання прогресу учнів. Наприклад, тести, створені в Google Forms, які автоматично перевіряються системою, посилання на інші платформи, де доступні тести, або документи з прикріпленими запитаннями, на які учні мають відповісти.

Вчителям також корисно мати можливість створювати кілька завдань заздалегідь і встановлювати дату і час їх публікації. Якщо навчальні програми кількох класів узгоджені, немає потреби дублювати завдання для кожного класу окремо.

Останній розділ платформи – оцінки. Він надає повний огляд усіх завдань, включаючи прогрес учня, і дозволяє вчителям перевірити, чи були завдання здані вчасно, чи все необхідне було здано і оцінено.

Учні отримують сповіщення, коли на платформі з'являється нова інформація, наприклад, завдання, опубліковані вчителем, або повідомлення в стрічці новин. Вчителі також можуть обмежити кількість учнівських робіт, щоб запобігти захаращенню домашньої сторінки. Коментарі дозволяють учням ставити запитання про незрозумілі їм речі. Для зручності вчителя на головній сторінці відображається кількість учнів, які вже виконали завдання, кількість учнів, які його не виконали, і кількість завдань, які ще потрібно перевірити.

Якщо подивитися на платформу зі сторінки учнів, то можна помітити, що вона майже не відрізняється від сторінки вчителя, за винятком колонки «Оцінки». Учні можуть переглядати сторінку новин, публікувати дописи в стрічці(якщо вони мають відповідний дозвіл від вчителя), надсилати

завдання та переглядати інших учнів. Також корисно мати можливість бачити на головній сторінці завдання, які необхідно виконати найближчим часом.

Таким чином, Google Classroom є зручною платформою для розміщення та моніторингу завдань. Система структурована та організована, функціонує без перебоїв і витримує велику кількість користувачів. Єдиний недолік-відсутність можливості проводити онлайн-зустрічі, але до шапки класу можна прикріпити посилання на іншу платформу, де може відбуватися відеозв'язок. Якщо ці два джерела добре поєднати, дистанційне навчання працює майже так само добре, як і традиційне.

2. Human

Платформа Human побудована як аналог Google Classroom і виконує ті ж функції. Вона відрізняється зовнішнім виглядом і має більш розширені можливості для студентів.

Як тільки вони входять до свого облікового запису, вони бачать загальну стрічку, де публікуються всі новини та завдання, опубліковані викладачем, так само, як і в Google Classroom. Це означає, що незалежно від того, що викладач публікує, здобувачі освіти можуть побачити це, як тільки вони увійдуть в систему. Основна відмінність від попереднього ресурсу полягає в тому, що студенти не отримують сповіщень на електронну пошту, коли викладачі додають новини або завдання.

Студентська платформа має кілька розділів: «Головна», «Розклад», «Простори», «Завдання» та «Аналіз». У розділі «Простори» студенти можуть бачити всі предмети, які їм призначені. Це той самий функціонал, що і в Google Classroom, але також включає наступні підрозділи: мої класи, спільноти, установи, факультативи та клуби.

Після вибору предмета учні потрапляють до стрічки новин, де вони можуть бачити все, що опублікували їхні вчителі. Однак учні не можуть створювати власні пости або залишати коментарі під публікаціями.

Для зручності студентів існує розділ «Зміст», де вони можуть побачити всі теми, які були розглянуті протягом періоду дистанційного навчання. Система подання завдань така ж, як і на попередній платформі. Викладачі публікують завдання і встановлюють дедлайни, а студенти повинні виконати завдання вчасно і прикріпити його до відповідної колонки.

Цікаво, що платформа дозволяє учням відстежувати свій прогрес і бачити відгуки вчителів. Це також корисно для батьків, які цікавляться успішністю своєї дитини.

Платформа Human також дозволяє вчителям публікувати завдання, прикріплювати посилання та зображення, але, на відміну від Google Classroom, тут немає Google Forms або можливості додавати відео чи аудіо. Це можна зробити лише за допомогою посилань на Google Диск або інше хмарне сховище. Онлайн уроки можна проводити так само, використовуючи інший ресурс і додаючи посилання назустріч.

Отже, Human є альтернативною платформою до Google Classroom, збільш розширеними можливостями для студентів і певним чином полегшує дистанційну роботу, оскільки вся необхідна інформація, така як розклад та факультативи, знаходиться в одному місці. Водночас, враховуючи пряме призначення цих платформ, Google Classroom пропонує ширший спектр завдань та додатків, що робить роботу вчителя більш різноманітною та пришвидшує перевірку знань різними способами. Недоліком обох платформ є те, що вони не надають прямого доступу до онлайн-зустрічей, вимагаючи використання інших ресурсів та додавання посилань у шапку профілю або стрічку новин.

3. Zoom

Платформа набула широкої популярності під час пандемії і почала активно використовуватися для проведення онлайн-уроків, різноманітних ділових зустрічей, освітніх конференцій чи неформальних вечірок.

Її основна функція – забезпечення відеозв'язку в режимі онлайн. Інтерфейс дуже зручний і дозволяє користувачам переглядати

зображення всіх учасників одночасно в однаковому розмірі або вибративаріант відображення, коли видно лише спікера.

На відміну від багатьох інших популярних платформ відеозв'язку, Zoom включає як стандартні, добре відомі функції, так і інноваційні можливості, які вчителі можуть легко використовувати на своїх онлайн уроках.

Перше і головне – це спільний доступ до екрану. Вчителі можуть показувати всім учням одночасно те, що вони підготували до уроку. Це дуже корисно, коли є потреба в паралельному обговоренні під час перегляду відео або часткового прослуховування аудіо. Вони також можуть показувати презентації, діаграми та малюнки, щоб допомогти учням краще засвоїти матеріал. Таким чином, задіється не лише слухова, а й зорова пам'ять, що призводить до покращення результатів навчання.

Ця функція Zoom дуже відрізняється від інших платформ тим, що дозволяє учням створювати власні записи на відображеному зображенні, подібно до дошки в класі. Це дозволяє вчителям схематизувати певний матеріал, миттєво бачити, наскільки добре учні засвоюють вивчене, і включати в уроки більш різноманітні види роботи.

Ще одна цікава функція – можливість змінювати фон. Учні часто користуються нею, здебільшого з розважальною метою. На практиці, однак, це може бути використано вчителями будь-якого предмету як незвичний спосіб подачі матеріалу. Наприклад, історики можуть привернути увагу до теми і викликати асоціації в учнів, показуючи на задньому плані різні історичні події, карти, людей тощо. Щоб «підіграти» атмосферу в класі, вони можуть придумувати жарти, використовуючи фон, або безпосередньо брати участь у фонових подіях.

Викладачі іноземної мови можуть використовувати цю функцію під час роботи з будь-якою комунікативною темою. Наприклад, якщо студенти готують розповідь про традиції різних країн, вони можуть продемонструвати

різні світогляди в режимі реального часу, уявляючи і переносючи себе і свою аудиторію в ту чи іншу культуру.

Крім того, на традиційних уроках іноземної мови учні часто працюють у групах або парах, щоб обговорити певні питання або взяти участь у дебатах. Zoom надає спеціальні «кімнати», які вчителі можуть створювати і ділити на них учнів вручну або автоматично. Вони не заважають один одному, і вчитель сам обирає, які групи слухати і до кого підключатися. Коли обговорення завершиться, всі можуть повернутися до спільної кімнати і продовжити спільну роботу.

Zoom також має функцію голосування. Вчителі заздалегідь готують опитувальник з декількома варіантами відповідей і запускають його під час уроку. Кожен учень обирає на своєму пристрої варіант, який він вважає правильним, а наприкінці програма підбиває підсумки. Ця функція корисна для перевірки засвоєння нового матеріалу під час уроку, оскільки не завжди легко перевірити, чи всі зрозуміли тему, навіть під час уроку. Крім того, такі опитування проводяться швидко і не потребують додаткового програмного забезпечення.

З іншого боку, Zoom створює чималі проблеми для багатьох вчителів та учнів. Як і інші платформи для дистанційного навчання, Zoom вимагає підключення до інтернету, і його швидкість має бути високою. Це пов'язано з тим, що численні відеозображення, екрани, презентації, відео тощо перевантажують систему, і без достатнього з'єднання стає важко проводити цікаві та різноманітні уроки (особливо для цілих класів, а не підгруп).

Саме тут на допомогу приходить Zoom-платформа для відеозв'язку, яка стала дуже популярною під час пандемії. Вона пропонує вчителям та учням цілу низку функцій, щоб зробити навчання цікавішим. На якість та інтерес до дистанційних уроків впливають два фактори. Це гарний інтернет-зв'язок і готовність вчителів докласти зусиль, щоб освоїти цю платформу та урізноманітнити свої уроки.

4. Canva

Canva – це безкоштовна платформа для графічного дизайну з понад 250 000 шаблонів. За допомогою Canva ви можете створювати власні документи, інтерактивні дошки, аркуші завдань, інфографіку, діаграми, презентації, плакати, листівки, фотоколажі, пости в соціальних мережах та багато іншого,

Щоб скористатися сервісом потрібно скористатися своїм акаунтом пошти.

Canva має простий та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс. Він заснований на принципі «перетягни і обері готовий шаблон». Окрім широкого розмаїття готових шаблонів, платформа включає унікальні шрифти та графічні елементи. Наклейки, фігури, таблиці, анімовані об'єкти, фотографії, відео-та аудіо-зразки тощо.

Для початку користувач вибирає потрібний шаблон. З'являється білий віртуальний аркуш. З лівого боку на бічній панелі відображаються унікальні дизайни, елементи та стилі тексту.

Вчителі та учні можуть працювати над одним проектом в режимі реального часу. Всі учасники, а не лише вчитель, повинні бути зареєстровані в системі Canva. Потім організатори можуть надати права на редагування іншим учасникам.

Цей додаток можна ефективно використовувати на уроках іноземних мов.

Для граматичних та лексичних завдань можна використати категорію аркушів завдань. Більшість готових шаблонів можна використовувати без редагування. Базові граматичні правила та основна лексика вже включені і можуть бути використані без редагування.

Після вивчення певної теми або розділу курсу рекомендується залучити студентів до створення власних візуальних матеріалів і попросити їх створити власні візуальні матеріали. Це навчить студентів визначати найважливішу інформацію та подавати її у стислій, зрозумілій та креативній формі.

За допомогою цієї онлайн платформи можна збагатити викладання будь-якого курсу, в тому числі й англійської мови, зробити його більш цікавим та ефективним.

5. My English Lab

Платформа пропонує власникам підручників видавництва Pearson можливість зручно навчатися як у форматі дистанційного, так і змішаного навчання.

По-перше, є низка безкоштовних матеріалів для вчителів та учнів англійської мови, які можна додати до облікового запису після реєстрації, але доступ до розширених функцій вимагає додаткової оплати, що є суттєвим недоліком, оскільки платформа може не підходити для всіх шкіл з об'єктивних причин.

Однак, якщо школи забезпечені відповідними матеріалами, дистанційне навчання відкриває інші можливості як для вчителів, так і для учнів. У багатьох випадках учням доводиться виконувати завдання в зошитах і надсилати фотографії вчителям, але з My English Lab автоматизована система перевірки дозволяє учням виконувати завдання підручника безпосередньо на своїх комп'ютерах і одразу бачити результати.

Платформа також має електронний переглядач підручників, що означає, що навіть традиційне навчання можна здійснювати без носіння великих книг по дорозі до школи, роблячи сумку легшою. Основна зручність електронного перегляду на цій платформі полягає в тому, що всі завдання з аудіо та відео знаходяться у вільному доступі для учнів, і їм потрібно лише натиснути на відповідну кнопку, щоб почути або побачити певну вправу чи правило.

Як згадувалося раніше, учні також можуть виконувати завдання в робочому зошиті в електронному форматі. Для цього вчителю потрібно створити курс з відповідними підручниками, додати учнів, які попередньо зареєструвалися в системі, і вибрати завдання, які учні повинні виконати. Можна встановити таймер та дедлайни, а також систему оцінювання,

зокрема, чи враховуватимуться пунктуаційні помилки та помилки в написанні великої літери в загальній оцінці.

Платформа показує не лише те, як було виконано завдання в цілому, але й по частинах, скільки часу було витрачено на певний блок і які помилки були найпоширенішими в конкретному класі, що дозволяє вчителям відстежувати прогрес учнів і виявляти слабкі та сильні сторони. Викладачі також можуть надсилати повідомлення студентам, давати їм індивідуальні завдання та завантажувати журнал з усіма результатами.

Отже, My English Lab дозволяє студентам виконувати завдання з підручників видавництва Pearson у зручному форматі. Цей ресурс найкраще використовувати в поєднанні з іншими платформами для онлайн-навчання, щоб досягти найвищого рівня продуктивності. Основним недоліком цього ресурсу є те, що він не є безкоштовним. Однак для власників цих підручників платформа пропонує низку корисних функцій як для вчителів, так і для учнів.

Kahoot!

Одним з інструментів, який можна використовувати в цифровому оцінюванні є Kahoot. Kahoot - це інструмент для використання технологій для проведення вікторин, дискусій чи опитувань. Це ігрова система відповідей у класі, в яку грає весь клас у режимі реального часу. Учні відповідають на них за допомогою смартфона, планшета або комп'ютера. Використовуючи цей додаток, вчителі можуть заощадити час і папір, а також ефективніше співпрацювати зі здобувачами освіти

Учитель завчасно створює свій Kahoot, відповідно до мети та типу уроку – перевірка знань чи презентації нової теми. Можна обрати шаблон «Навчання зі слайдами», «Kahoot для поточної перевірки знань», «Kahoot про учня», «Дізнайся свого вчителя», «Представлення нової теми із «Сліпим» Kahoot» або створити абсолютно новий проект. Питання з декількома варіантами відповідей проектуються на екран.

Все, що потрібно зробити далі, це обрати типи питання (із вибором однієї відповіді, правда/неправда або пазл, опитування, розгорнута

відповідь) і скласти питання. За бажанням учитель може доповнити це ілюстраціями.

На кожне завдання учню дається певна кількість часу, яка вказується вчителем та кількість балів, які учні отримують за правильну відповідь (стандартна, подвійна чи взагалі без балів), і у преміум-версії додатково можна обрати декілька правильних варіантів відповіді.

Кожна варіант позначається певним знаком та кольором. На загальному екрані учні бачать текст питання і варіантів відповіді, а на своїх смартфонах – лише знак та колір. Для того, щоб приєднатися до гри, потрібно ввести код, що буде відображений на моніторі, та ввести своє ім'я (якщо учні працюють в парах або групах - назву своєї команди).

Після кожного питання на загальному екрані та у своїх телефонах учні одразу бачать турнірну таблицю, своє місце на ній та кількість набраних балів. Якщо учасник не помиляється декілька разів підряд, це також відображається на екрані. Головною умовою є наявність граного інтернет-зв'язку, адже якщо питання в учнів будуть з'являтися неодноразово, результати не можна вважати чесними.

У кінці гри з'являється турнірна таблиця із першими п'ятьма місцями, а в своїх телефонах учні побачать, яке місце зайняли саме вони. Загалом за такий вид перевірки знань оцінка ставитися не має, адже на результат впливає багато не завжди об'єктивних факторів.

У такий спосіб, Kahoot може використовуватися для урізноманітнення традиційних уроків та швидкої, активної і веселої перевірки рівня засвоєння матеріалу учнями з певних тем. Також платформу можна застосовувати на етапі вступу до уроку, або під час представлення нової теми. Наприклад, під час вивчення нової лексики учням можна запропонувати слово та декілька варіантів його перекладу (або дефініцій). Таким чином, навіть якщо учні не вгадають відповідь, вони запам'ятають це слово, коли на екрані з'явиться правильний переклад.

Підсумовуючи, потрібно сказати, що платформ для впровадження ефективного, цікавого та продуктивного навчання у дистанційному режимі багато. Більшість з них потребує ретельної та якісної підготовки від вчителя, що може займати багато часу та зусиль. Наразі не існує однієї платформи, яка б включала в себе усі основні елементи уроку, але при грамотному поєднанні декількох ресурсів дистанційне навчання може стати не менш ефективним за традиційне.

Платформ та онлайн-ресурсів для проведення уроків з іноземної мови у дистанційному режимі є чимала кількість, проте вкрай важливо послідовно організувати процес навчання, щоб не втратити результативність та якісно сформувану дискурсивну компетентність.

Висновки до розділу 1

У першому розділі ми розглянули визначення поняття «інтерактивні технології», види інтерактивних методів навчання щодо розвитку навичок та вмінь в учнів на середньому етапі навчання. Застосуванню інтерактивних технологій у старшій школі було присвячено багато наукових праць, завдяки яким зараз вчителі можуть сприяти успішному розвитку підростаючого покоління. Інтерактивне навчання має на меті розвиток особистості до самостійної розумової та пізнавальної діяльності учнів. Також ми ознайомилися з різними платформами, на яких учні можуть працювати у режимі онлайн. Розглянули класифікації форм та методів інтерактивних технологій науковців, за допомогою яких відбувається краще засвоєння навчального матеріалу на уроках англійської мови. Зосереджено увагу на різних онлайн платформах, за допомогою яких вчитель та здобувачі освіти можуть здійснювати навчання, як і в очному форматі так і в дистанційному (Zoom, Canva, Human та інші)

Результатом опрацювання розділу є розуміння того що, використання інтерактивних методів можуть допомагати у кращому підборі навчального

матеріалу, який можна використовувати при підготовці і проведенні інтерактивних уроків у старшій школі.

РОЗДІЛ 2

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ ДЛЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

2.1. Структура дослідно-експериментальної роботи

З кожним роком наше суспільство розвивається швидкими темпами. Не є винятком й освітня галузь. У світовій теорії та практиці навчання іноземних мов прийшла велика кількість методів, спрямованих на розвиток англійської мови. І у зв'язку з цифрофізацією освіти популярності набувають різноманітні онлайн платформи, які покращують вивчення іноземної мови у сучасних умовах та роблять заняття більш цікавими для учнів школи.

Метою нашого аналізу щодо доцільності використання онлайн платформ на інтерактивних уроках англійської мови є розробка комплексу навчальних занять з використанням завдань, створених на таких платформах. Для нашого дослідження було обрано два десятих класи, серед яких було проведено експериментальне дослідження.

В експериментальному дослідженні брали участь два 10-ті класи Ліцею № 2 Підгородненської міської ради Дніпропетровської області. Більшість учнів має високий навчальний потенціал і добрі здібності до навчання. Під час уроків на платформі Zoom здобувачі освіти поводити себе дисципліновано та відповідально.

Дослідження проводилося у двох 10-х класах. Перший клас (10-А) був експериментальним, другий (10-Б) – контрольним. У процесі дослідження були використані такі методи психолого-педагогічних досліджень: педагогічне спостереження, тестування учнів з метою визначення рівня сформованості їх іншомовних мовленнєвих, граматичних та лексичних

навичок, експериментальне навчання, метод статистичної обробки отриманих результатів.

Експериментальне дослідження включало в себе два етапи: підготовчий та основний. На підготовчому етапі було визначено рівень знань здобувачів освіти шляхом проведення тестування. На основному етапі вирішувалося основне завдання нашого дослідження – результативність використання онлайн платформ під час інтерактивного навчання на уроках англійської мови. Діагностика проводилася під час навчального процесу, який відбувався у дистанційному форматі. Рівень навичок та вмінь в експериментальному класі порівнювався на початку та в кінці дослідження з навичками й вміннями учнів контрольної групи.

Передекспериментальний зріз дозволив нам виявити рівень сформованості умінь та навичок учнів на основі пройденого тестування. Результати, отримані під час цього зрізу, подано у табл.2

Таблиця 2. Результати передекспериментального зрізу учнів за рівнями

Рівень	Контрольний клас	Експериментальний клас
Високий	14%	21%
Достатній	21%	21%
Задовільний	36%	36%
Незадовільний	29%	21%

Після отримання цих результатів, ми прийшли до висновку, що учнів вказаних класів знаходилися майже на однаковому рівні.

Під час основного етапу нашого дослідження ми зосередили увагу на розвитку навичок письма та говоріння, які можна покращити, використовуючи онлайн платформи під час інтерактивного навчання.

У першому класі заняття проводилися з використанням різних інтерактивних методів. В іншому класі дотримувалися традиційних методів та форм навчання. Нами було розроблено декілька уроків, які включають комплекси вправ для названих класів, які відповідають чинній освітній програмі. Один комплекс вправ – це різні інтерактивні завдання з використанням онлайн платформ, інший – це традиційні вправи для стандартного уроку. Всі завдання були використані під час дистанційного навчання з використанням програми Zoom. Тому наше дослідження демонструє можливості використання різних методів під час навчання в режимі онлайн.

2.2. Інтерактивні вправи та розробки конспектів уроків для формування навичок письма та говоріння у старшій школі з використанням онлайн платформ

Під час розроблення комплексів вправ для учнів 10-го класу було обрано однакові теми відповідно до календарно-тематичного планування. Однак комплекс вправ має відмінності, враховуючи використання різних методів навчання. Для початку наводимо приклад вправ для експериментального класу.

Розроблений комплекс представляє сукупність вправ, які спрямовані на формування різних навичок на уроках англійської мови: граматичних, комунікативних, креативних. Для складання комплексу інтерактивних вправ щодо формування різних вмінь та навичок у 10 класі за основу тематичного планування було взято з підручника «English» 10 клас за редакцією О.Д. Карп'юк.

Таблиця 3. Комплекс інтерактивних вправ для формування вмінь та навичок у 10 класі з використанням онлайн платформ

Тема уроку за підручником	Граматичні навички	Навички говоріння	Навички сприймання на
---------------------------	--------------------	-------------------	-----------------------

			слух
Сучасні професії	Виконання завдань на Kahoot!	Робота у парі(складання діалогів)	Перегляд відео
Трудові вміння та навички		Робота у парі	Групова дискусія
Професії та професійні навички	Виконання онлайн тесту	«Мозковий штурм»	
Вимоги до кваліфікації	Групова робота (складання речень)	Проектна робота	Групова дискусія

Комплекс вправ для 10 класу розроблений нами відповідно до тем підручника «English» 10 клас за редакцією О.Д. Карп'юк. Відповідно до навчальної програми та календарно-тематичного планування 10 класу для проведення інтерактивних вправ було обрано «Modern professions», «Labour skills and abilities», «Occupations and professional skills», «Qualification requirements».

За вищевикладеним принципом було складено комплекс вправ для формування різних типів вмінь та навичок для учнів 10 класу, який є контрольним у нашому дослідженні. Тобто у такому класі заняття проводилися у дистанційному форматі, але без використання додаткових онлайн платформ. Нижче також додаємо таблицю, яка містить комплекс вправ для традиційного типу уроку.

Таблиця 4. Комплекс вправ для формування вмінь та навичок у 10 класі без використання онлайн платформ

Тема уроку за підручником	Граматичні навички	Навички говоріння	Навички сприймання на
---------------------------	--------------------	-------------------	-----------------------

			слух
Сучасні професії	Виконання вправи за підручником	«Питання-відповідь»	Прослуховування діалогів з підручника
Трудові вміння та навички	Виконання вправи		
Професії та професійні навички		Складання діалогів	Прослуховування діалогів
Вимоги до кваліфікації	Написання електронного листа	Проектна робота	

Представлений комплекс з використанням інтерактивних технологій може бути реалізований під час уроків англійської на середньому етапі навчання. Час, відведений на кожну вправу, не повинен займати більшу частину уроку. У середньому на проведення кожної вправи відводиться до 20 хвилин. Задля реалізації комплексу вправ потрібно дотримання умов, які забезпечують ефективну роботу під час уроку:

1. Усі учні повинні брати активну участь у процесі роботи.
2. Групові та командні форми мають будуватися на обліку думки всіх учасників. Індивідуальні форми роботи, де один учень виступає з промовою, яка має спонукати інших учнів виступати у ролі слухачів подальшого обговорення.
3. Вчитель виступає в ролі організатора, який забезпечує проведення інтерактивних вправ для формування комунікативних навиків. Вчитель повинен озвучити всі організаційні моменти для того, щоб учні мали на меті установку до виконання вправи.

4. Вчитель повинен подбати про психологічну підготовку учнів перед проведенням інтерактивних вправ. Не всі учні готові починати урок активною діяльністю та взаємодією один з одним. Починати урок слід з розминки для активізації пізнавальної діяльності учнів.

5. Важливою умовою проведення інтерактивних вправ є невелика кількість учнів. Кожен учень повинен мати можливість висловити свою думку.

6. Організація простору щодо інтерактивних вправ повинна передбачати можливість взаємодії учнів друг з одним у процесі роботи.

7. У ході проведення інтерактивних вправ учні повинні поважати думку один одного, дотримуватися норм пристойності та етикету. Дотримання вищезазначених вимог дозволяє ефективно проводити інтерактивні вправи для формування комунікативних знань та навичків під час уроків англійської.

Методична розробка уроку № 1

Сфера спілкування: особистісна

Тематика ситуативного спілкування: Professions in Ukraine

Мовний інвентар: нові лексичні одиниці: an experience, a qualification, a quality, requirement, staff, to earn, to provide, to require, to seek, desirable, essential, valuable, fluent.

Мета уроку (як намір вчителя):

- формувати дискурсивну компетентність учнів;
- підвищити мотивацію учнів до вивчення англійської мови;
- вивчити нові лексичні одиниці з відеоконтенту;
- спонукати учнів до іншомовного спілкування;
- навчити аналізувати та вести дискусію;
- повторити вживання present / past tenses;
- розвивати креативність учнів;
- вчити учнів застосовувати кліше та адаптувати мовну поведінку у відповідності до мовленнєвої ситуації;

- розвивати вміння працювати в парі, групі;
- розвивати аналітичні здібності учнів.

На кінець уроку учень:

- проявляє інтерес до подальшого вивчення мови та поглиблення знань;
- володіє новими лексичними одиницями, мовними кліше;
- проявляє інтерес до іншомовного спілкування;
- вміє вести дискусію на тему літературного твору;
- вільно використовує present/past tenses;
- вміє проявляти креативність, уяву;
- добирає мовні кліше та поведінку відповідно до мовленнєвої ситуації;
- вміє працювати в парі, групі;
- покращує аналітичні здібності;

Тип уроку: комбінований

Форма роботи: дистанційна

Платформа: Zoom

Обладнання: комп'ютер із виходом в інтернет, застосунок Zoom, підготовлена презентація програмі Canva, підручник О.Карпюк «English», відеоконтент «Employability skills – have you got them?» з платформи YouTube

Схематичний план уроку:

I. Початок уроку

1. Привітання та організація класу (1 хв.);
2. Введення в іншомовну атмосферу (3 хв);
3. Оголошення теми та мети уроку (1 хв).

II. Основна частина

1. Робота з завданнями переддемонстраційного етапу (8 хв);
2. Робота з завданнями підчасдемонстративного етапу (10 хв);
3. Робота з завданнями післядемонстративного етапу (12 хв).

III. Заключна частина уроку

1. Рефлексія (2 хв);

2. Виставлення оцінок (1 хв);
3. Повідомлення та пояснення домашнього завдання (2 хв).

Хід уроку:

I. Початок уроку

1. Привітання та організація класу

T: Good morning, dear students! I am pleased that you have joined the class today because today you have something special on the menu and I can guarantee that it will keep you on the edge of your seats. I do hope that you are full of beans and ready to get back to work. So, please, turn your cameras on and let's start.

2. Введення в іншомовну атмосферу

T: I'm going to show you a screenshot with some information. Please look at your screens. You can see the most popular professions in Ukraine. Look at the image and tell me if you agree with the following information

Учитель вмикає «Демонстрацію екрану» та показує заздалегідь підготовлений слайд з ілюстраціями, на яких зображені популярні професії в Україні. Учні розглядають фото і думають над поставленим їм питанням.

Учитель запитує декілька учнів. Бажаючи відповісти сигналізують про це, використовуючи інструменти Zoom, а саме «Підняти руку».

Student 1: I agree with the information provided. I believe that representatives of the IT sector are our present and future. Most of the processes in our lives are connected with computers and the Internet.

Student 2: I do not agree with the information presented. I believe that this list does not include representatives of the social sphere, such as teachers and doctors. In my opinion, young people should be encouraged to work in this area.

Учитель може опитати декількох дітей або весь клас, таким чином в учнів активізується лексика та логічні зв'язки з їх знаннями та оптимізується підготовленість сприйняття інформації про яку буде йти мова.

3. Оголошення теми та мети уроку

T: Thank you for sharing your thoughts. It was interesting to hear the opinions of tenth grade students who will soon be choosing their profession. As you can imagine, today's lesson is about professions and the qualities of workers in different spheres. Moreover, you are going to learn new expressions, participate in discussions and be engaged in comparing, contrasting information.

II. Основна частина

1. Переддемонстраційний етап

Вчитель організовує роботу в парах. Zoom має функцію breakout rooms, активізація якої можлива через аккаунт Zoom на офіційному сайті задля можливості використання в додатку платформи. Після активізації цієї функції вчитель має можливість організовувати роботу в парах та групах таким чином, щоб учні не заважали один одному, коли їм потрібно обмінятися ідеями, а потім тільки їх презентувати. Також вчитель має вибір за яким принципом групувати учнів для роботи в парі (вибір учнів або Zoom автоматично зробить це). Більш того, після нещодавніх оновлень платформи, вчитель тепер має змогу використовувати функцію screenshare в breakoutrooms, що робить можливість демонструвати слайди з задалегідь підготовленою інформацією.

T: Now I want you to work in pairs. Choose your partner in crime and enter the breakoutroom. I am going to screenshare some information with you. Here you can see the list of questions for the employee. You are to work in pairs to create a dialogue between a journalist and an employee in a particular field. The profession of the interlocutor is up to you.

Завдання передбачає складання інтерв'ю з людиною певної професії задля активізації існуючих знань про цю сферу діяльності та підготовки до сприйняття інформації підчас демонстраційного етапу:

- 1. Which traits of character are important for getting a good job?*
- 2. What skills are important for the employers?*
- 3. What kind of experience should an employee gain before getting a highly-paid job?*

Student 1: Good afternoon. I am a journalist from the 1+1 TV channel. My name is Olena. Could you please introduce yourself and tell me what you do for a job?

Student 2: Hello, my name is Oleksandr. I work as a graphic designer.

Student 1: We are filming a story about popular professions. Would you like to know what character traits are important for getting a good job?

Student 2: In my opinion, it is responsibility, the desire to learn something new, and to be open-minded

Student 1: Thank you. Then the next question. What skills are important for employers?

Student 2: Today, teamwork and computer skills are valued in any field.

Student 1: I have one more question for you. What experience should an employee have to get a high-paying job?

Student 2: Of course, experience is important. But young professionals who are able to learn quickly are highly valued.

Student 1: Thank you very much for your answers. Have a nice day

Student 2: Same to you, it was nice to talk to you

Наступне завдання індивідуального характеру. Вчитель у чаті в особисті повідомлення надсилає назву професії кожному. У такий спосіб кожен має індивідуальну роботу, яка полягає у тому, щоб особисто представити цю професію та назвати риси характеру потрібні для певної професії. Потім учні порівнюють свої відповіді. Наприклад, учні можуть отримати такі професії: kid`s nurse, teacher ,businessman, builder, carpenter designer, safeguard, musician, secretary, plumber, goldsmith, writer, sport coach, engineer, sailor bricklayer, mechanic, watchmaker,doctor, waiter.

Для допомоги учням вчитель демонструє на екрані готує концептуальну карту за допомогою Canva, де представлені різні шаблони реалізації ідей, що значно економить час вчителя або є можливість самотійного створення шаблону, що надає необмежені можливості вчителю. . Інший варіант для вчителя є робити це разом з учнями за допомогою функції «Whiteboard» в

Zoom. Концептуальна карта необхідна для підчасдемонстраційного етапу, щоб зорієнтувати учнів на чому сконцентрувати свою увагу, як знайти ключову інформацію. Таким чином, вчитель надає доступ до дошки та разом з учнями створює anticipation guide. Різноманіття інструментів дошки надає можливість креативного підходу до втілення зазначеного завдання. Вчитель сам вирішує, який варіант для нього є оптимальним чи бажає він приділити увагу замість чомусь іншому чи, навпаки, хоче максимально залучити учнів до співпраці. Концептуально карта повинна включати ті ключові елементи та запитання, відповідь на які, учні будуть намагатися знайти під час демонстрації відео. Приклад концептуальної карти наведено на рис. 2.1., виготовленого за допомогою Canva:

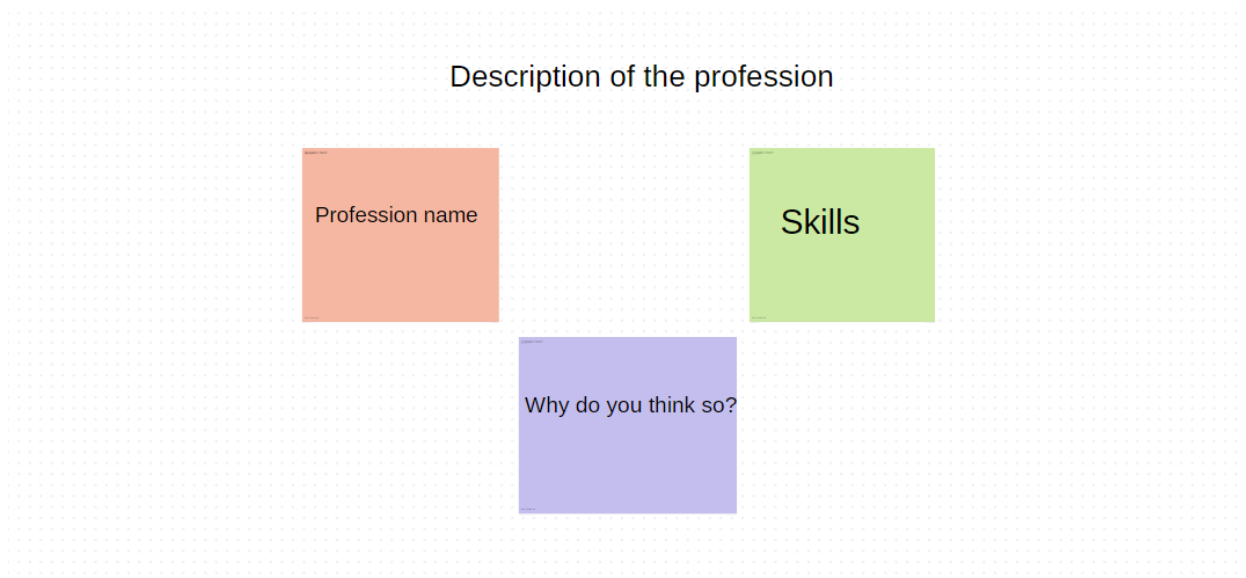

Рис 2.1. Conceptual map «Description of the profession»

2. Підчасдемонстраційний етап

Даний етап уроку передбачає безпосередню демонстрацію відео або інших додаткових матеріалів. Найкращим варіантом демонстрації відео задля оптимізації найкращої якості звуку та картинки є розширена опція демонстрації екрану, яка включає показ відео. У залежності від рівня учнів та мети, яка ставиться вчитель вирішує доцільність надсилання ключових лексичних одиниць в чат для учнів.

T: Now we are going to watch a video called «Employability skills – have you got them?». Please pay attention, because afterwards we will ask you some questions.

3. Післядемонстраційний етап

T: So, we've seen the video. Hope you really enjoyed it and the ending was unpredictable for you. So, let's do some tasks to check your understanding of the story in question. Mind the conceptual map and the notes you have taken to complete it while discussing the following points:

Вчитель демонструє питання на слайді та залучає учнів до дискусії. Учні відповідають, керуючись нотатками, які вони зробили підчас демонстраційного етапу, заповнюючи концептуальну карту. Також вчитель або учні можуть задавати конкретизуючі питання для детального розуміння матеріалу. Питання можна використати наступні:

1. What professions were mentioned in the video?

Student 1: In this video, professions such as writer, scientist, chef, mechanic and others were mentioned.

2. What skills were listed in the video?

Student 2: The skills we were asked about were communication skills, teamwork, creativity.

3. What conclusion can we draw from this video?

Student 3: We can conclude that not only knowledge in this area is important for success. It is also important to have certain soft skills.

Наступне завдання передбачає роботу в групах. Задля виконання наступного завдання вчитель ділить учнів на дві групи. На дошці малює дві колонки, які учні повинні будуть заповнити. Одна група заповнює одну колонку (назви професій, які були названі на відео), а інша другу (назви нависок, які потрібні для роботи). Використовується техніка брейнстормінгу. Приклад реалізації цього завдання наведено на рис. 2.2.

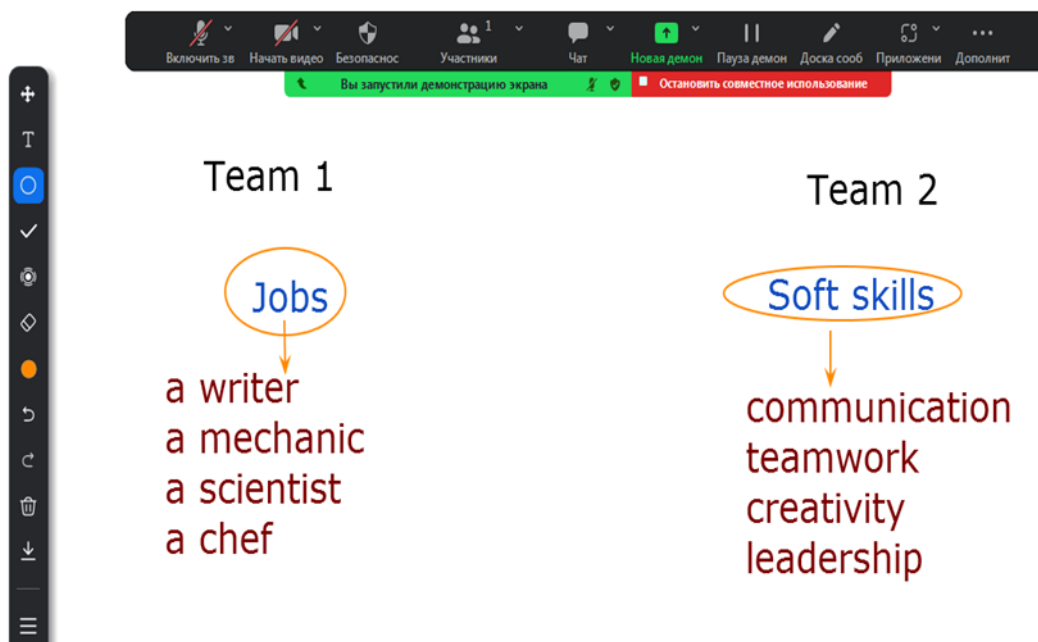

Рис.2.2 «Jobs and skills»

Кожна команда отримує по балу за правильну відповідь. Ту команду, яка зазначить найбільшу кількість характеристик до героїв, буде оголошено переможцем. Задля підвищення активності учнів на уроці вчитель може поставити високі оцінки всім учасникам команди-переможця.

Декілька питань до того, що учні зобразили на дошці.

T: Let's discuss your overall impression of the video and whether you would recommend it. You will go into the meeting room where you will have the opportunity to discuss it and indicate what you liked and disliked about the video. You have 3 minutes to prepare. When you are ready, please return to the main session.

Учитель знову відкриває для учнів одну сесійну залу. Після дискусії всі повертаються до головної сесії та озвучують плюси та мінуси відео. Вчитель записує їх на віртуальній дошці.

For instance:

+	-
informativeness	too short
soft skills were named	few examples of professions

the video is informative	
conciseness	

Після цього вчитель пропонує учням обговорити та визначитесь чи варто все ж таки дивитися це відео. Таким чином, учні вчать аналізувати отриману інформацію, при цьому виражаючи власні погляди та слухаючи інші точки зору.

Вчитель дає учням декілька хвилин, щоб вони зашифрували певну професію або з відео, або якусь іншу за допомогою емодзі у чаті для того, щоб інші учні змогли вербально декодувати про що саме йде мова. Приклад завдання представлено на рис 2.3

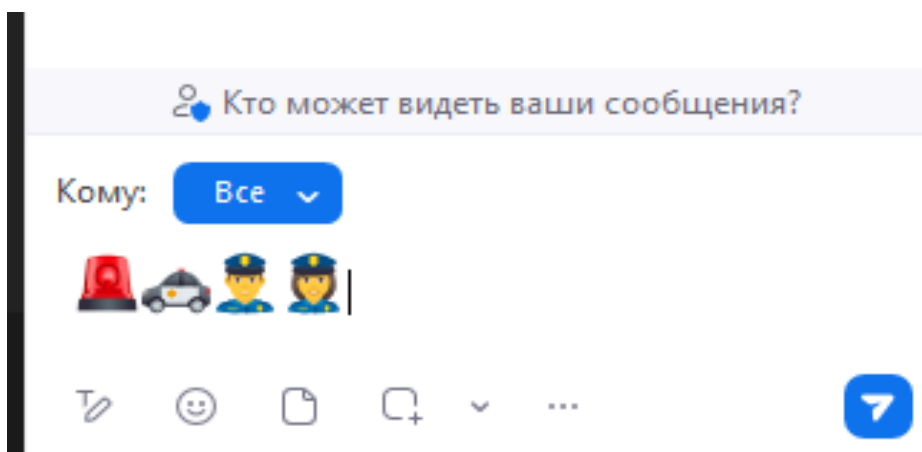

Рис. 2.3. Coding information from the video via the emojis by a student

III. Заключна частина уроку

1. Рефлексія

T: Today in class we discussed popular professions and skills that employees should have. We also watched and discussed a training video and worked individually and in groups. So I have a few questions for you. What is one of the most exciting jobs for you? What is one of the most boring jobs for you. What is your dream job?

По черзі кожен учень має відповісти, які враження має після перегляду відео.

Student 1: I think the most interesting profession for me is that of a doctor. I will be able to be useful to society and help people.

Student 2: For me, the profession of a mechanic would be boring, because I don't like working with machinery.

Student 3: My dream profession is to become a chef. I like to cook new dishes. And I would like to open a Michelin-starred restaurant in Ukraine.

T: Thank you for yours. Now please turn your attention to the screen. Here is a table that you are going to fill in and submit to Classroom before the next lesson.

Учніям на екран демонструється таблиця, яку кожен заповнює самостійно, а потім надсилає вчителю в Classroom. Приклад наведено нижче:

Write down three things that were interesting for you	Write down three things that were uninteresting for you	Write down three things you would like to know about the next lesson
1		
2		
3		

Рис.2.4. Reflection

2. Виставлення оцінок

T: I am pleased with your work today. You were really engaged in the process but some of you could have been more involved in the discussion. But you will have an opportunity to do it next time.

In order to know your marks, please, follow the link of your e-register.

Повідомлення та пояснення домашнього завдання

Your homework is to make a short presentation about your future profession using the Canva app. Learn by heart new words and use them during your presentation. Remember, practice makes it perfect.

Thank you for the lesson! Be safe!

Методична розробка уроку № 2

Сфера спілкування: особистісна

Тематика ситуативного спілкування:

Мовний інвентар: нові лексичні одиниці:

Мета уроку (як намір вчителя):

- формувати дискурсивну компетентність учнів;
- підвищити мотивацію учнів до вивчення англійської мови;
- вивчити нові лексичні одиниці з відеоконтенту;
- спонукати учнів до іншомовного спілкування;
- навчити аналізувати текст та вести дискусію;
- повторити вживання present/past tenses, reported speech, conditionals / wishes;
- розвивати креативність учнів;
- вчити учнів застосовувати кліше та адаптувати мовну поведінку у відповідності до мовленнєвої ситуації;
- розвивати вміння працювати в парі, групі;
- розвивати аналітичні здібності учнів.

На кінець уроку учень:

- проявляє інтерес до подальшого вивчення мови та поглиблення знань;
- володіє новими лексичними одиницями, мовними кліше;
- проявляє інтерес до іншомовного спілкування;
- вміє вести дискусію на тему літературного твору;
- вільно використовує present / past tenses, reported speech, conditionals / wishes;

- вміє проявляти креативність, уяву;
- добирає мовні кліше та поведінку відповідно до мовленнєвої ситуації;
- вміє працювати в парі, групі;
- покращує аналітичні здібності.

Тип уроку: комбінований

Форма роботи: дистанційна

Платформа: Zoom

Обладнання: комп'ютер із виходом в інтернет, застосунок Zoom, підготовлена презентація програмі Canva, підручник О.Карпюк «English», підручник Raymond Murphy «English Grammar in use».

Схематичний план уроку:

I. Початок уроку

1. Привітання та організація класу (1 хв.);
2. Введення в іншомовну атмосферу (3 хв);
3. Оголошення теми та мети уроку (1 хв).

II. Основна частина

1. Робота з завданнями переддемонстраційного етапу (8 хв);
- 2.Робота з завданнями підчасдемонстративного етапу (10 хв);
3. Робота з завданнями післядемонстративного етапу (12 хв).

III. Заключна частина уроку

1. Рефлексія (2 хв);
2. Виставлення оцінок (1 хв);
3. Повідомлення та пояснення домашнього завдання (2 хв).

Хід уроку:

I. Початок уроку

1. Привітання та організація класу

T.: Good morning, children. Please get ready for class, check the sound and turn on the cameras. How are you feeling today? Show your emotion with a reaction in Zoom. Today we are going to revise Past Simple and Present Perfect Tenses and to learn how to form sentences in Present Perfect Continuous.

2. Введення в іншомовну атмосферу

T: In the last lesson we discussed popular professions. I'm going to show you some screenshots with some information. Please look at your screens. You have to choose a profession that you like and explain why.

Учитель вмикає «Демонстрацію екрану» та показує заздалегідь підготовлений слайд з ілюстраціями різних професій. Учням потрібно обрати професію, яка їм подобається та пояснити чому. Приклад слайду наводимо нижче

Рис. 2.5. Description of the profession

Учитель запитує декілька учнів. Бажаючі відповісти сигналізують про це, використовуючи інструменти Zoom, а саме «Підняти руку».

Student 1: I like the profession of a chef because you can express your creativity here.

Student 2: I like the medical profession, so I can help sick people

Student 3: I like the profession of an architect because it is a creative profession.

Учитель може опитати декількох дітей або весь клас, таким чином в учнів активізується лексика та логічні зв'язки з їх знаннями та оптимізується підготовленість сприйняття інформації про яку буде йти мова.

3. Оголошення теми та мети уроку

T: Thank you for your answers. It was interesting to hear your thoughts. Today we are going to revise some grammar. We will revise the following English tense Past Simple, Present Perfect Simple and Perfect Continuous.

II. Основна частина

1. Переддемонстраційний етап

T: Here is a slide with pictures of events from different times, with sentences for each of them. All you have to do is say what time it is. Are you ready to work? So, pay attention to the screen.

Student 1

Student 2

Вчитель організовує роботу в групах. Zoom має функцію breakout rooms, активізація якої можлива через аккаунт Zoom на офіційному сайті задля можливості використання в додатку платформи. Після активізації цієї функції вчитель має можливість організовувати роботу в парах та групах таким чином, щоб учні не заважали один одному, коли їм потрібно обмінятися ідеями, а потім тільки їх презентувати. Також вчитель має вибір за яким принципом групувати учнів для роботи в парі (вибір учнів або Zoom автоматично зробить це). Більш того, після нещодавніх оновлень платформи, вчитель тепер має змогу використовувати функцію screenshare в breakoutrooms, що робить можливість демонструвати слайди з задалегіть підготовленою інформацією.

T: Now you are going to work in groups. You are going to write several sentences in different tenses. The first group will write sentences in the Present Simple, the second group in the Present Perfect. You will also have to make a conclusion about the use of this tense. You have a few minutes to do this.

Наступне завдання передбачає роботу в групах. Задля виконання наступного завдання вчитель ділить учнів на дві групи. На дошці малює дві колонки, які учні повинні будуть заповнити. Одна група заповнює одну

колонку. а інша другу. Використовується техніка брейнстормінгу. Приклад реалізації цього завдання наведено на рисунку

Рис. 2.6 «Work in groups»

T.: - Now look at the information and read it. (*The teacher gives the students sheets of paper where there are different cases when we use Past Simple and Present Perfect.*)

T.: - Let's revise the formulas by which we form sentences in Past Simple and Present Perfect Simple Tenses.

Вчитель сам заздалегідь готує anticipation guide за допомогою Canva, де представлені різні шаблони реалізації ідей, що значно економить час вчителя або є можливість самостійного створення шаблону, що надає необмежені можливості вчителю. Інший варіант для вчителя є робити це разом з учнями за допомогою функції «Whiteboard» в Zoom. Anticipation guide необхідний для підчасдемонстраційного етапу, щоб зорієнтувати учнів на чому сконцентрувати свою увагу, як знайти ключову інформацію. Таким чином, вчитель надає доступ до дошки та разом з учнями створює anticipation guide. Різноміття інструментів дошки надає можливість креативного підходу до втілення зазначеного завдання. Вчитель сам вирішує, який варіант для нього є оптимальним чи бажає він приділити увагу замість чомусь іншому чи, навпаки, хоче максимально залучити учнів до співпраці.

2. Підчасдемонстраційний етап

Вивчення правил вживання Present Perfect Continuous.

Вчитель демонструє правило на слайді або використовує дошку повідомлень у Zoom та залучає учнів до роботи. Учні записують правила до своїх зошитів. Також вчитель або учні можуть задавати конкретизуючі питання задля детального розуміння матеріалу.

T: Dear students, please pay attention to the screen. I am going to explain the use of the Present Perfect Continuous. We use this time under the following conditions:

a) to emphasise the duration of an action that began in the past and continues to the present.

*Sam **has been talking** on the phone for half an hour. (He began talking on the phone half an hour ago and he is still talking.)*

b) for an action that started in the past and lasted for some time. The action can end or continue. The result of the action can be seen in the present.

*Her feet hurt. She **has been walking** all morning. (The result of the action is visible in the present – her feet hurt.)*

c) to express anger, irritation.

*Somebody **has been giving away** our plans. (The speaker is irritated).*

The Present Perfect Continuous is used with the following time expressions: for, since, how long, lately, recently, all day / night / morning / my life / year (all day, all night...).

We have been watching the game SINCE 4 p. m. Jack has been studying ALL AFTERNOON.

Після пояснень вчитель демонструє на екрані формули творення цього часу у стверджувальній, заперечній та питальній формах. Учні у цей час можуть робити нотатки до своїх зошитів:

Present Perfect Continuous

+

Subject + have / has been + main verb with ending -ing.

*I / you / we / they **have been talking** for an hour.*

*He / she / it **has been playing** for an hour.*

-

S + have / has + not been (haven't / hasn't) + V -ing.

*I / you / we / they **have not been talking** for an hour.*

*He / she / it **has not been playing** for an hour.*

?

Have / has + S + been V -ing?

***Have** I / you / we / they **talking** for an hour?*

***Has** he / she / it **been playing** for an hour?*

T.: Now I would like to turn your attention to the next slide. We're going to look at the differences between the present perfect and the present perfect contemporaneous. Pay attention, because after that we will do some exercises

We use the **Present Perfect Continuous** for incomplete actions which were in progress over a period of time in the past. With recently completed actions we use the **Present Perfect**.

*We **have been living** in Kyiv for 12 years. (We're still there now.)*

*They **have lived** in Luhansk, Donetsk and Dnipro. (They aren't there now.)*

We often use the **Present Perfect Continuous** with 'how long'. If we ask 'how often' or 'how much/many' we use the **Present Perfect**.

*How long **has she been sleeping**?*

*How often **have you worn** that suit?*

3. Виконання вправ / Doing exercises.

T.: Now we're going to start consolidating the new knowledge with examples. So let's move on to the exercise. We need to rewrite the sentences using the perfective constituent. You can see the example and the task on the screen now

Example: It is raining now. It began raining two hours ago
It has been raining for two hours.

1. Kevin is studying. He began studying three hours ago.

He.....for three hours.

2. I'm learning Spanish. I started learning Spanish in December.

I.....since December.

3. Ann is looking for a job. She began looking six months ago.

.....for six months.

4. Mary is working in London. She started working there on 18 January.

.....since 18 January.

5. George smokes. He started smoking five years ago.

.....for five years.

T: Now let's do the task. We need to choose an option from the options. Pay attention to the screen. Write the exercise in your notebook.

1. How long (**have you had / have you been having**) your bike?

2. My sister (**worked / has been working**) as a teacher for the last month.

3. Linda (**has been finding / has found**) a good job.

4. I have (**written / have been writing**) an essay all day.

5. How long (**have you been living / do you live**) in London?

4. Читання / Reading.

T. The next task is oral. You see two columns of sentences in front of you. We need to find pairs of sentences that are related to each other.

Для цього завдання вчитель вмикає демонстрацію екрану і показує завдання на ерані. Завдання підготовлене завчасно за допомогою додатку створення презентації. Приклад завдання наводимо на малюнку далі:

Ron is very tired.	He has been working very hard lately.
Tom looks sunburnt.	He has been studying English for ten years.
It hasn't stopped raining.	He's been sitting in the sun for two hours.
I'm still learning Japanese.	I have been saving money for years.
You're out of breath.	I've been learning since 2005.
Tim's English is good.	We've been going there for years.
We travel to China every summer.	I have been running.
I have a million dollars.	It's been raining for two hours.

Рис. 2.7 «Exercise»

III. Заключна частина уроку

1. Рефлексія

T: Today in class we will review the use of the tenses present simple and present perfect. We have learnt the peculiarities of using the present perfect and the perfective. Now I have a few questions for you to summarise the lesson:

- What did you practice at the lesson?
- Did you like the lesson?

Під час опитування використовується метод «Мікрофон». По черзі кожен учень має відповісти на поставлені питання. Для сигналу готовності до відповіді учні використовують сигнал Zoom, а саме «Підняття долоні».

2. Виставлення оцінок

T: I am pleased with your work today. You were really engaged in the process but some of you could have been more involved in the discussion. But you will have an opportunity to do it next time.

In order to know your marks, please, follow the link of your e-register.

Повідомлення та пояснення домашнього завдання

T: Your homework. You need to learn the rules for using the present perfect continuous and complete an online test. Thank you for the lesson! Be safe!

2.3. Результати експериментального дослідження

Експериментальне навчання проводилося протягом декількох тижнів. Воно було проведено таким чином: у план кожного уроку було додано вправи на відпрацювання навичок письма та говоріння англійської мови у старшій школі з інтерактивними методами. Вправи займали приблизно 10-15 хвилин кожного уроку і проводилися на різних етапах уроків, залежно від теми. Також учням було запропоновано виконати декілька домашніх завдань, використовуючи онлайн платформи.

Після проведеного експериментального навчання було проведено післяекспериментальний зріз. Процедура його проведення відповідала тій, що було використано перед початком нашого дослідження. Для того, щоб встановити ефективність створеної методики порівнюємо результати зазначених зрізів.

Таблиця 5. Порівняння результатів навчання

Вид зрізу	Високий рівень	Достатній рівень	Задовільний рівень	Незадовільний рівень
Контрольний клас				
Передекспериментальний	14%	21%	36%	29%
Післяекспериментальний	21%	21%	37%	21%
Експериментальний клас				
Передекспериментальний	21%	21%	36%	21%
Післяекспериментальний	43%	15%	21%	21%

Проаналізувавши подану таблицю, ми можемо побачити, що рівень володіння навичками англійської мови в учнів покращився. Особливо це помітно на прикладі експериментального класу, під час уроків якого були використані різноманітні інтерактивні вправи та онлайн платформи. Розглянемо дані результатів класу експериментального у вигляді діаграми.

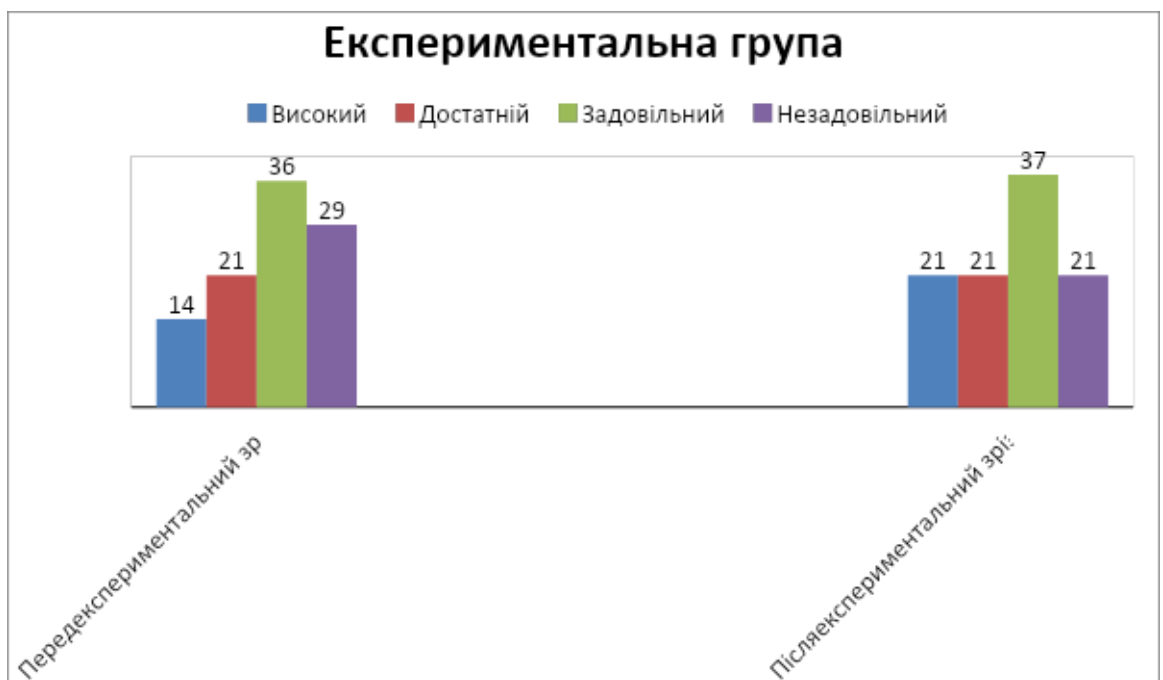

Рис. 2.8 Порівняльна діаграма результатів передекспериментального та післяекспериментального зрізів експериментальної групи.

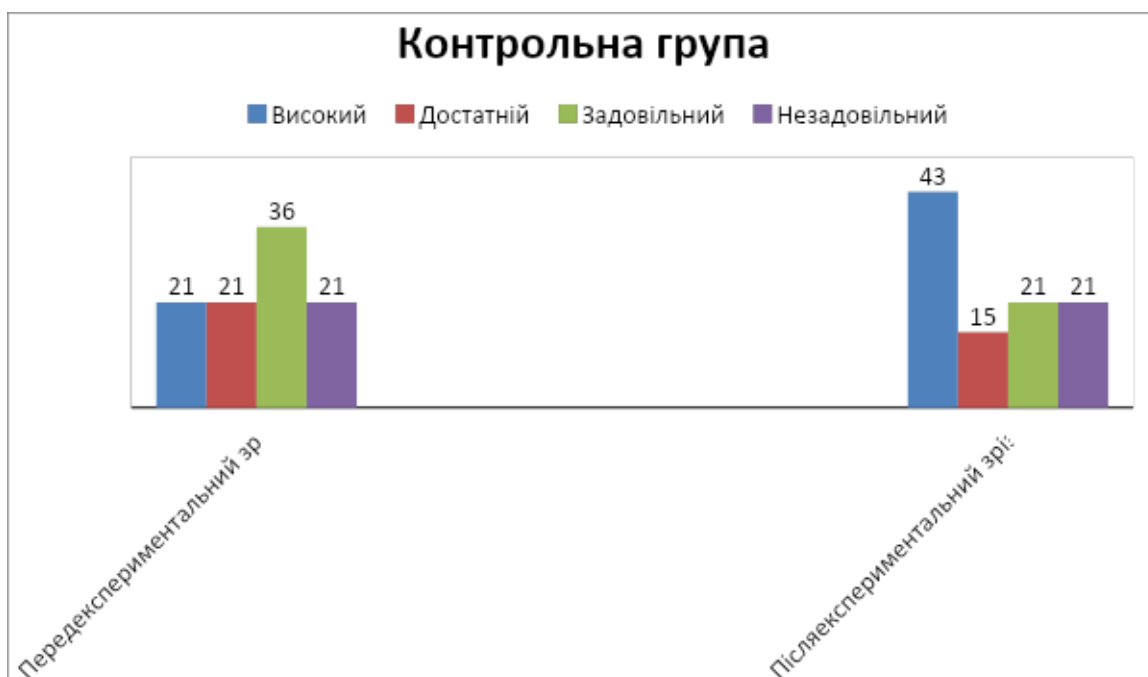

Рис. 2.9 Порівняльна діаграма результатів передекспериментальної та післяекспериментальної зрізів контрольної групи

З даних діаграм бачимо, що рівень навичок контрольної і експериментальної групи підвищились, чому сприяло впровадження інтерактивних вправ на уроках англійської мови. Однак варто зазначити, що показники експериментальної групи мали більшу тенденцію підвищення. Отже, провівши експериментальне навчання у 10-му класі, ми можемо зробити висновок про те, що використання онлайн платформ для розвитку та вдосконалення навичок письма та говоріння на уроках англійської мови є досить ефективним, що відображається на прикладі контрольного та експериментального класів.

Висновки до другого розділу

У другому розділі перед початком уроків було проведено зріз знань у двох десятих класів, один з яких став експериментальним. У результаті цього було визначено рівень розвитку навичок здобувачів освіти старших класів. Нами було розроблено плани-конспекти уроків, які можуть застосовувати вчителі-початківці, а також і досвічені вчителі для автоматизації та набуття професійного досвіду на різних етапах своєї роботи з учнями старшої школи.

Головною особливістю цих конспектів є їх формат. Вони розроблені з використанням різних онлайн платформ, а проводяться можуть у дистанційному форматі, використовуючи Zoom.

Потім було проведено уроки англійської мови у десятих класах за різноманітними темами з використанням інтерактивних вправ та ігор на розвиток різних вмінь та навичок.

Після проведення уроків та здійснення післяекспериментального зрізу в учнів двох класів нами було відмічено позитивну динаміку у розвитку комунікативних навичок учнів на середньому етапі навчання. Учні із задоволенням працюють, проявляють активність, відбувається активне залучення до процесу навчання.

Однак нами було відзначено, що кращих результатів отримали учні експериментального класу, у якому під час занять використовувалися різноманітні онлайн платформи (Canva, Youtube, Classroom, Kahoot!). За цих умов в учнів покращилися результати спілкування англійською мовою, вони стали вільніше використовувати мовленнєву діяльність: аргументи, дискусію, переконання однолітків. Ми намагалися використовувати як монологічне так і діалогічне мовлення у процесі нашої роботи.

Таким чином, результати використання інтерактивних методів навчання підтверджують, що їх застосування особливо необхідно при організації навчального процесу, який сприятиме розвитку навичок в учнів.

ВИСНОВКИ

У процесі написання наукової роботи нами було проаналізовано низку праць українських та зарубіжних науковців щодо тлумачення поняття «інтерактивність» та «інтерактивні технології», розглянуто різні підходи щодо розуміння цього поняття. Також були опрацьовані праці у яких вчені досліджували і класифікували методи інтерактивного навчання. На думку дослідників ці методи мають найбільший спектр можливостей. Інтерактивні методи дозволяють учням у межах процесу взаємодіяти один з одним. Вони навчають працювати дітей як самостійно, так і в команді. Позитивною характеристикою інтерактивних методів вважаємо можливість їх використання не тільки в очному форматі навчання, а й у дистанційному.

Нами було розглянуто різні онлайн платформи, якими учні можуть користуватися під час дистанційного навчання, яке на сьогодні є частиною нашого життя та освіти.

Задля організації перевірки ефективності використання інтерактивних методів навчання у дистанційному форматі, нами було проведено дослідження на базі двох десятих класів.

У результаті цього було визначено рівень розвитку навичок здобувачів освіти старших класів. Нами було розроблено плани-конспекти уроків, які можуть застосовувати вчителі-початківці, а також і досвічені вчителі для автоматизації та набуття професійного досвіду на різних етапах своєї роботи з учнями старшої школи. Головною особливістю цих конспетків є їх формат. Вони розроблені з використанням різних онлайн платформ, а проводитися можуть у дистанційному форматі, використовуючи Zoom.

Потім було проведено уроки англійської мови у десятих класах за різноманітними темами з використанням інтерактивних вправ та ігор на розвиток різних вмінь та навичок.

Після проведення уроків та здійснення післяекспериментального зрізу в учнів двох класів нами було відмічено позитивну динаміку у розвитку комунікативних навичок учнів на середньому етапі навчання. Учні із задоволенням працюють, проявляють активність, відбувається активне залучення до процесу навчання.

Однак нами було відзначено, що кращих результатів отримали учні експериментального класу, у якому під час занять використовувалися різноманітні онлайн платформи (Canva, Youtube, Classroom, Kahoot!). За цих умов в учнів покращилися результати спілкування англійською мовою, вони стали вільніше використовувати мовленнєву діяльність: аргументи, дискусію, переконання однолітків. Ми намагалися використовувати як монологічне, так і діалогічне мовлення у процесі нашої роботи.

Отже, результати використання інтерактивних методів навчання підтверджують, що їх застосування особливо необхідно при організації навчального процесу, який сприятиме розвитку навичок в учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Brown H.D. Principles of Language Learning and Teaching./H. D. Brown – New Jersey: Prentice Hall, 2015. – 285 p.
2. R. S. Dewi, U. Kultsum and A. Armadi. Using Communicative Games in Improving Students' Speaking Skills. English Language Teaching, vol. 10, no. 1, 2017. pp. 63-71.
3. S. Pradono, et al. A Method for Interactive Learning. CommIT, vol. 7, no. 2, 2013. pp. 46-48.
4. Scrivener J. (2018) Learning Teaching: The Essential Guide to English language Teaching. 6th Edition. MacMillan, 2018, 418 p.
5. T. Türkben. The Effects of Interactive Teaching Strategies on Speaking Skills of Students Learning Turkish as a Second Language. Journal of Language and Linguistic Studies, vol. 15, no. 3, 2019. pp. 1011-1031
6. Адамова, А.М. Інтерактивні форми роботи на уроках української мови та літератури / А.М.Адамова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 33 (145). – С. 8–10.
7. Ампілогова, Л. Інтерактивність в навчальному процесі / Лариса Ампілогова // Завуч. – 2004. – № 30. – С. 1–3.
8. Артемова, Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: інтерактивні технології в курсах навчальних дисциплін: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л.В.Артемова. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.
9. Биркун Л. В. Комунікативні методи та матеріал для викладання англійської мови. Oxford University Press, 2018. С. 20-48.

10. Варшавська М. Методика використання елементів дискусії на інтерактивному уроці в школі / М.Варшавська. // Рідна школа. – 2009. – № 43. – С. 2-5.
11. Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов». – К. : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. – 98 с.
12. Використання інтерактивних методів навчання під час проведення занять з цивільного права та процесу: навч.-метод. посібник / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило та ін. Львів: ЛДУВС, 2018. 188 с.
13. Волкова В. К. Інноваційні технології навчання від А до Я. К. : Шкільний світ, 2011. 96 с.
14. Воронцова, Т. Ю. (2014). Використання нових інформаційних технологій в процесі вивчення іноземної мови. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/11105/1/33.pdf> (дата звернення: 23.04.2023)
15. Гаркава Н. Інтерактивне навчання. Практичні поради / Н.Гаркава. // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2012. – № 9. – С. 25-26.
16. Гладир А. І. Системи дистанційного навчання – огляд програмних платформ. URL: http://www.kdu.edu.ua/statti/Tezi/Tezi_2012/43.pdf (дата звернення: 20.05.2023)
17. Годкевич Л.Н. Інтерактивні технології. Завуч. К. : 2014. №6. С. 9-12.
18. Горбатюк Р. М. Формування готовності майбутніх педагогічних фахівців засобами мобільних технологій до професійної діяльності / Р. М. Горбатюк, О. І. Потапчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2017. – Вип. 48. – С. 106–109
19. Електронне наукове фахове видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2257 (дата звернення: 15.02.2023)
20. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г.Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

21. Заярна І. С. Деякі аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні англійської мови. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2015. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2015_4_7 (дата звернення: 10.05.2023)
22. Інтерактивні методики та специфіка їх застосування у вищій школі: метод. посіб. для студентів та магістрів гуманіт. спеціальностей / за ред. Г.П. П'ятакова. – Тернопіль: Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, 2002. – 21 с.
23. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. Іноземні мови в навчальних закладах. Педагогічна преса. К. : 2013. С. 4-10.
24. Коваль Т. І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах / Т.І. Коваль // Електронне наукове фахове видання / Інтерактивні інформаційні технології і засоби навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України; гол. ред.: В. Ю. Биков – д. техн. н., проф. член-кор. АПН України. – 2011. – № 6 Том 26. – 291 с.
25. Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: Розвиток комунікативних і мовленнєвих умінь // Дивослово. – 2004. – №10. – С. 2-11.
26. Малінка О.О. Психологічні проблеми мотивації навчально-професійної діяльності студентів у сучасних умовах / О.О. Малінка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psyh.kiev.ua (дата звернення 23.05.2023)
27. Мельник В.В. Інтеракція в освітньому процесі: технологія організації / В.В. Мельник // Управління школою. – 2006. – № 23 (133). – С. 15–35.
28. Мельничук І.М. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій: монографія / І.М. Мельничук. – Тернопіль : Економічна думка, 2010. – 326 с.
29. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології у викладанні суспільних дисциплін. Чернігів, 2012. С. 72.
30. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. К. : Ленвіт, 2012. 328 с.

31. Остапчук О. Від оптимізації до інноваційного розвитку: реформуємо методсистему. Директор школи. Київ, 2018. № 6. С. 35-40.
32. Остапчук О. Шляхи підвищення інноваційного потенціалу методичної роботи. Шлях освіти. К. : 2018. № 2. С. 9-15.
33. Пишко О. Л. Інтерактивні методи навчання як спосіб розвитку творчих здібностей учнів на уроках історії та правознавства. Народна освіта. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2257 (дата звернення 15.04.2023)
34. Побірченко Н., Коберник Г. Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технологій // Початкова школа. – 2004. – №10. – С. 8-10.
35. Пометун, О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К. : 2007. – 144 с.
36. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. К. : 2012. – 135 с.
37. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К. : А.С.К., 2015. С. 192.
38. Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : моногр. / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2015. – 308 с.
39. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови. Рідна школа. К. : 2011. № 8-9. С. 28-36.
40. Рябова З. В., Єльнікова Г. В. Професійне зростання педагогів в умовах цифрової освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Вип. 80 (6). С. 369-385. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.4202> (дата звернення 03.05.2023)
41. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник. / НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К. : ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.
42. Скрипник, М. Інтерактивне навчання: основні поняття / М. Скрипник // Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання/ упоряд. Л. Галіцина. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. – С. 30–44.

43. Сучасні шкільні технології. У 2-х частинах. Частина 1 / Упорядники І. Рожнятовська, В. Зоц. – К. : Редакція загальнопедагогічних газет, 2004. – С. 5-30.
44. Тесліна О.В. Проектні форми роботи на занятті з англійської мови / О.В. Тесліна. – К. : Іноземні мови № 3, 2010. – 44 с.
45. Тополя Л. Інтерактивне навчання у вищій школі з використанням комп'ютерних технологій / Л.Тополя [Електронний ресурс]. // URL: www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/.../040_044_30_2008.pdf (дата звернення 10.04.2023)
46. Шевченко Є. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. Англійська мова та література. Х. : 2015. № 24. С. 4–6.
47. Яцик І. С. Використання інтерактивних методів навчання при викладанні гуманітарних дисциплін з метою виховання толерантності. Вісник ВПШ. К. : 2010. Вип. 4. С. 114–118.